

گفتگو با سید ابوالفضل بهره دار، دبیر انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی:

انجمن ها مشاوره امین برای تصمیم سازی های کلان مسئولین دولتی و خصوصی

انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی ایران توسط مؤسسين در مرداد ماه سال ۱۳۷۹ با کسب مجوز از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به عنوان یک انجمن علمی، تحقیقاتی، پژوهشی، آموزشی و فرهنگی با عضویت ۱۱ عضو حقوقی و ۱۱۰ عضو حقیقی بنیان گذاشته شد. انجمن نهادی علمی، فنی و مهندسی، مستقل و مردم نهاد بدون منافع تجاری و فردی است که صرفاً به حفظ منافع ملی می اندیشد و در حوزه حمل و نقل به عنوان مشاوره امین برای مسئولین اجرایی و دستگاه های قانونی و نظارتی می باشد هم اینک انجمن دارای ۲۳۵ عضو حقوقی و ۲۱۰۰ عضو حقیقی، ۱۸۰ عضو هیات علمی دانشگاه ها و تعداد قابل توجهی عضو دانشجویی و نه کمیته تخصصی می باشد. برای اینک از نحوه فعالیت های این انجمن و نقش و اهداف آن بیشتر آگاه شویم گفتگویی با سید ابوالفضل بهره دار، دبیر انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی داشته ایم که به آن می پردازیم:

- رشد و ارتقای امور پژوهش ترابری ریلی
- ارتقای ظرفیت، کیفیت و عملکرد ترابری ریلی

چشم انداز انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی چیست و آینده این صنعت را چگونه ارزیابی می کند؟

"محقق ساختن مرجع معتبر علمی - تخصصی با ایجاد بستری مطلوب پیرامون اقدامات مشاوره ای، فنی، مهندسی در راستای تحقق اهداف اسناد بخشی، فرابخشی و سند توسعه بیست ساله برای موسسات، سازمانها، شرکتهای و نهادهای مرتبط و وابسته" از آنجاییکه انجمن نقش علمی و تخصصی و البته مردمی و مستقل دارد لذا مشاوره امین برای تصمیم سازی های کلان مسئولین دولتی و خصوصی واقع می شود، در حال حاضر تعامل خوبی با مراکز علمی، دانشگاهی از جمله دانشگاه های علم و صنعت، امیرکبیر، اصفهان، تهران و آزاد، پژوهشکده اقتصادی، دانشکده راه آهن، دانشکده مترو، مرکز استراتژیک کشور، مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز پژوهش های مجلس، کمیسیون تلفیق و شورای رقابت، قانون ماده ۳ حداکثری، سازمان ملی استاندارد و دستگاه های اجرایی و بخش خصوصی داریم. بدیهی است هر آنچه که بر اساس موضوعات تخصصی حمل و نقل مورد نیاز باشد همکاری داریم.

سیاست های راهبردی انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی در چه راستایی می باشد؟

- ایجاد و توسعه روابط علمی و فرهنگی در سطح ملی و بین المللی بین محققان و متخصصانی که به گونه ای با دانش حمل و نقل ریلی مرتبط هستند.

- همکاری با نهادهای قانونی و اجرایی، علمی، آموزشی و پژوهشی، فناورانه و نوآورانه در زمینه صنعت حمل و نقل ریلی به منظور نشر تجربه های آموزشی و پژوهشی،

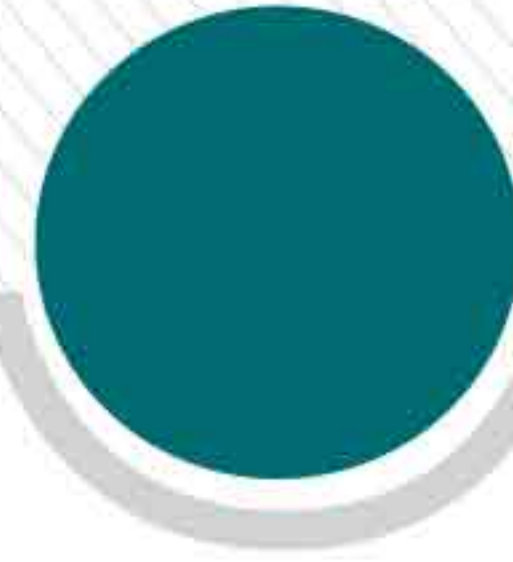
دولت و مجلس می باشد. اهداف ویژه:

- توسعه و گسترش دانش ترابری ریلی
- توسعه کمی و کیفی نیروهای متخصص

غیر ضروری سازمانی جهت مدیران عالی دستگاه های دولتی و خصوصی و ارائه خدمات علمی - تخصصی، تدوین استانداردها و بهبود روش ها در صنعت حمل و نقل ریلی پیرامون ارتقاء سطح عملکردی آنان و انعکاس نیازهای واقعی بخش خصوصی به

نقش انجمن و اهداف و سیاست های شکل گیری انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی چه بوده است؟

مطالعات راهبردی در حوزه حمل و نقل ریلی برای تصمیم سازی های کارشناسانه و بدون حساسیت های

مبادله اطلاعات، تدوین استانداردها و ارتقاء کمی و کیفی طرح‌ها.
- ترغیب و تشویق نوآوران و تجلیل از محققان و استادان ممتاز با حضور در مجامع ملی و بین‌المللی و ...

- تشکیل گروه‌هایی‌های علمی در سطح داخلی و بین‌المللی و مشارکت در برپایی اینگونه برنامه‌ها - تقویت بنیه علمی با نشر و توسعه فن‌آوری و فنون صنعت حمل و نقل ریلی ترجمه، تألیف و انتشار کتب، نشریات علمی و پژوهشی و ماهنامه و گاهنامه

- حمایت اصولی و حرفه‌ای از صاحبان صنایع تولیدی، بخش خصوصی، مشاوران و سازندگان در بخش‌های مختلف حمل و نقل ریلی که از توان فنی و مهندسی لازم برخوردار می‌باشند.

- برگزاری سمینارها، همایش‌ها و کنفرانس‌ها، نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و مشارکت در برپایی آنها با دیگر سازمان‌ها و نهادها

- استفاده از دانش مهندسی روز و تدوین، آموزش و نظارت استانداردها - همکاری و عضویت در مراکز و مراجع قانونی و کمیسیون‌ها و شوراهای کشور

- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی، سمینارهای تخصصی، همایش‌ها به صورت مستقل و یا به طور مشترک با مراکز علمی، صنعتی و سازمان‌های اجرایی کشور.

در این دوره از وزیر راه و شهرسازی که فردی علمی و تخصصی و اجرایی هستند تمایل بیشتری داریم تا همکاری‌ها و تعاملات واقعی شود.

- خدمات مشاوره‌ای را با شناخت از شرایط و وضعیت بخش ارائه دهیم.

- استفاده از استانداردها برای ایجاد فضای ایمن بیشتر با توجه به اینکه انجمن از سوی سازمان ملی استاندارد اجازه دارد در حوزه تدوین، آموزش و نظارت حمل و نقل اقدام نماید.

- در تصمیم‌سازی‌ها با بودن

انبوهی از اعضاء هیات علمی، کارشناسان و نخبگان بخش که در انجمن وجود دارند به کمک بیاییم تا اخذ بهترین تصمیمات علمی و تخصصی صورت گیرد.

- ارزیابی واقعی از پروژه‌ها در راستای اسناد بالادستی بخش، تعیین صلاحیت‌ها و ارزیابی‌ها آمادگی همکاری داریم.

- بهره‌وری کلید گمشده بخش است و می‌تواند گره‌گشای امور باشد در این خصوص انجمن به صورت تخصصی و بر اساس واقعیت‌ها می‌تواند همکاری موثری را به وجود بیاورد.

وظائف انجمن‌های علمی چیست؟ در ایران این انجمن‌ها در خصوص توسعه چه میزان موثر هستند؟

انجمن‌های علمی در دنیا مورد توجه ویژه دولت‌ها و بخش خصوصی قرار دارند و نگاهشان برای تبادلات کشورشان بسیار نزدیک است که در کشور ما اینگونه نیست. در اروپا، ژاپن، کره جنوبی، آمریکا همواره از انجمن‌های علمی و تخصصی در تبیین اهداف و برنامه‌های خود نظر می‌خواهند و پروژه‌های مشترک تعریف می‌شود حتی در بالاترین مقامات انجمن‌های علمی به طور مستقل حضور دارند در کنگره آمریکا یک کرسی برای انجمن علمی دائمی است و در انگلستان انجمن ایمنی در بالاترین سطح کشور قرار دارد و دیگر کشورها نیز همینطور است.

انجمن حمل و نقل ریلی علاوه بر ایجاد همکاری‌های مشترک با انجمن‌های علمی و تخصصی، فنی و مهندسی داخل کشور به تبادلات افکار با سایر انجمن‌ها و نهادها و نیز متناظرین بین‌المللی اقدام نموده و در نهاد‌های جهانی حضور دارد عمده فعالیت ما در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور می‌تواند نظارت بر احکام و اسناد برنامه توسعه و اجرای آنها و ارزیابی انحراف از معیارهای تعیین شده باشد و از فناوری‌ها و نوآوری‌های روز در بخش حمل

و نقل و ارائه دیدگاه‌ها و نظریات علمی به دستگاه‌های ذیربط کمک نماید. انجمن با داشتن متخصصین فراوان محل مناسبی برای ارائه خدمات مشاوره‌ای و ارزیابی و تعیین مصداق‌ها در تصمیم‌سازی‌ها و تسهیل در تصمیم‌گیری نقش جدی داشته باشیم.

- باید اظهار نمایم که مفاد قانونی و تکلیف برنامه‌های چهارم، پنجم و ششم توسعه کشور پیرامون همکاری‌های دستگاه‌های اجرایی با انجمن‌های ذیربط متأسفانه تا کنون بر روی زمین مانده است انجمن با امکانات محدود خود تا کنون ۱۸ همایش و ۱۲ نمایشگاه و ده‌ها سمینار، میزگرد و سخنرانی‌های علمی با اساتید داخلی و خارجی برگزار کرده در حالیکه حسب مفاد قانونی دستگاه‌های دولتی ذیربط مکلفند جهت برگزاری همایش‌ها، کنفرانس‌ها، سمینارهای علمی و تخصصی که انجمن برگزار می‌کند بخشی از اعتبارات تحقیقاتی و پژوهشی خود را به انجمن تخصیص دهند تا نسبت به اجرای اینگونه برنامه‌ها و تقویت حوزه علمی و تخصصی بخش اقدام گردد.

- انجمن‌های علمی دارای مجوز از وزارت علوم بدون اخذ رتبه بندی جهت عقد قرارداد با دستگاه‌های مشمول ماده ۱۶۰ قانون می‌توانند اقدام نمایند لکن این مسئله می‌بایست مورد توجه و حمایت و مسئولین بخش قرار گیرد.

- دستگاه‌ها و نهادها و سازمان‌های اجرایی دولتی مکلفند هنگام استخدام و تامین نیروی انسانی مورد نیاز، از مومن استخدامی خویش را با نظارت انجمن‌های علمی مربوطه به عمل آورند.

- کلیه دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های دولتی موظفند طبق درخواست انجمن‌های علمی در زمینه گروه‌هایی‌ها، همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی امکانات خود را در اختیار انجمن‌های علمی قرار دهند.

ایجاد تعامل و انسجام بین اعضاء و نهادهای حاکمیتی و تلاش در راستای بهبود فضای کسب و کار از وظائف انجمن‌ها است، انجمن مهندسی حمل و نقل ریلی در ایفای این نقش چه مقدار موفق بوده است؟

انجمن‌های علمی بر اساس تعریف، نهادی مردمی و مستقل با حفظ منافع ملی می‌باشند اگرچه دولت‌ها همواره از انجمن‌های علمی و صنفی‌زبانی حمایت کرده‌اند لکن عملاً برای همکاری‌های موثر و استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های واقعی انجمن‌ها و تشکل‌های صنفی قدم خاصی برداشته نشده اینک فصل آن رسیده است که دیوار بین دولت با انجمن‌ها با مشارکت پذیری جهت بهبود و توسعه فعالیت‌های مندرج در اهداف و قوانین و تقویت بنیان‌های حمل و نقل کشور برداشته شود و نظام مشورتی با صاحب‌نظران و اندیشمندان و تصمیم‌سازی‌های موجود شکل اجرایی بگیرد بی‌شک به نفع کشور خواهد بود.

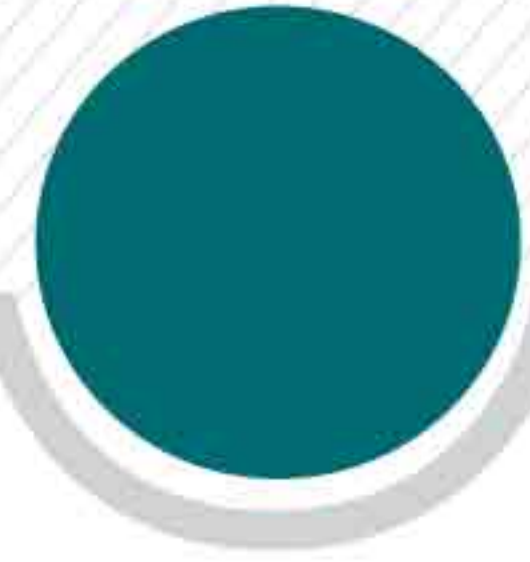
دستاوردهای انجمن مهندسی طی این سال‌ها چه بوده است؟

در حال حاضر فدراسیون حمل و نقل و لجستیک داریم که تاسیس آن توسط این انجمن بوده و دوره اول آن را برگزار کردیم. این فدراسیون در اتاق بازرگانی شکل گرفته است و عمدتاً تشکل‌هایی که با اتاق در تعاملند همکاری دارند و هرگاه همکاری مشترکی وجود داشته باشد اقدام می‌نماییم.

انجمن نیز طی ده سال پی در پی بر اساس عملکرد و ارزیابی‌ها رتبه برتر بین ۳۷۰ انجمن علمی در کشور را بدست آورده که برای حمل و نقل کشور جایگاه مناسبی بوده است.

انجمن با نهادهای بین‌المللی ارتباط خوبی دارد.

انجمن بلحاظ نقش ویژه برای افزایش اعتبارات وزارتخانه در کمیسیون تلفیق مجلس حضور

داشته که تقدیر وزارتخانه را به همراه دارد، اخذ لوح زرین سپاس جمهوری اسلامی، تقدیر معاون اول رییس جمهور، وزرا، ستادها و نهادها نیز در کارنامه انجمن به وفور وجود دارد.

انجمن آمادگی دارد تا با هماهنگی وزارتخانه و در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی جهت واگذاری فعالیت های حمل و نقل به بخش خصوصی با اولویت به شرکت های توانمند و ذیصلاح اقدام هماهنگ داشته باشد. انجمن برای تحقق احکام برنامه پنجساله آمادگی نظارت و ارزیابی را برای ارائه گزارش به وزیر راه و شهرسازی را دارد.

بخش محدودی از تفاهم نامه های صادره با نهادها، موسسات و سازمان ها در جهت توسعه حمل و نقل:

- تفاهم نامه با سازمان ملی استاندارد
- تفاهم نامه با معاونت برنامه ریزی و اقتصاد حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی
- تفاهم نامه با شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور
- تفاهم نامه با شرکت راه آهن شهری تهران و حومه (مترو)
- تفاهم نامه با پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران
- تفاهم نامه با دانشگاه امیر کبیر پیرامون برگزاری دوره های تحصیلات تکمیلی
- تفاهم نامه با دانشگاه اصفهان پیرامون برگزاری دوره های تحصیلات تکمیلی
- تفاهم نامه با دانشکده راه آهن دانشگاه علم و صنعت ایران
- تفاهم نامه با دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز
- تفاهم نامه با مرکز تحقیقات و مطالعات محیط زیست و انرژی
- تفاهم نامه با پژوهشکده حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی
- تفاهم نامه با پژوهشکده امور اقتصادی
- تفاهم نامه با موسسه عالی

آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی
- تفاهم نامه با شرکت مرزبان کیفیت IMQ ، TÜV NORD ، آلمان
- تفاهم نامه با SWISS RAIL سوئیس و BTS RAIL آلمان

تولیدات علمی و انتشارات انجمن:

ترجمه و توزیع فیشهای (UIC) بخش حمل و نقل ریلی کشور
تولید خبرنامه کاغذی
تولید خبرنامه الکترونیکی با جذب متخصصان
تالیف کتاب راه آهن در ۲ جلد
ترجمه کتاب فن آوری روز راه آهن ژاپن
- ترجمه کتاب هندبوک مهندسی در ۴ جلد
- ترجمه کتاب اصول اقتصاد حمل و نقل
- تالیف زنجیره تامین با رویکرد تولید ناب
- تالیف مدیریت زمان توقف
- ترجمه کتاب بوسه بر ریل
- تالیف کارت امتیازی متوازن BSC
- دانشنامه مهندسی خط آهن
- تالیف مدیریت و مهندسی بهره وری
- تالیف تولید و توزیع جزوات آموزشی
- تالیف ابزارهای بهبود در نظام مدیریت
- تولید ماهنامه حمل و نقل و توسعه
- ترجمه و تالیف استانداردایمنی خط آهن آمریکا بخش ۲۱۳ A-F
- آماده سازی جهت ایجاد کتابخانه فعال دیجیتالی در بخش حمل و نقل ریلی
- مشارکت دو جانبه جهت تولید فصلنامه (پژوهشنامه حمل و نقل) با پژوهشکده حمل و نقل
- تولید فصلنامه علمی پژوهشی حمل و نقل
- تولید فصلنامه علمی پژوهشی به زبان لاتین International

Journal of Transportation Engineering (IJTE)

- تولید فصلنامه علمی پژوهشی به زبان لاتین International Journal of Advances in Railway Engineering (IJARE)

- تولید و توزیع اخبار داخلی و خارجی بین اعضاء

- تولید فصلنامه علمی و ترویجی - تولید ماهنامه

- گزارش بانک جهانی WSP (تدوین برنامه های پنج ساله سرمایه گذاری برای راه آهن)

- کتاب سال صنعت حمل و نقل ریلی جلد ۱ و ۲

- خطوط پیشرفته ریلی راه آهن و مترو جلد ۱ و ۲

- مطالعه و بررسی جنبه های اقتصادی

- تالیف ناوگان ریلی و نگهداری آن

- تالیف سیستم های حمل و نقل عمومی

- تالیف ضرورت تغییر نگرش های ترافیکی

- تالیف نقش حمل و نقل در تجارت جهانی

- مجموعه مقالات همایش هفتم دوجلدی

- مجموعه مقالات همایش هشتم دوجلدی

- مجموعه مقالات دوازدهمین کنفرانس بین المللی حمل و نقل ریلی

- مجموعه مقالات سیزدهمین کنفرانس بین المللی حمل و نقل ریلی

- مجموعه مقالات همایش هفدهم - توسعه حمل و نقل ریلی در ایران و جهان

- دستورالعمل نگهداری و تعمیر خطوط راه آهن

- سامانه مدیریت انرژی بر مبنای استاندارد ISO ۵۰۰۱:۲۰۱۱

- مبنای تئوری و کاربردی مدیریت درآمد

- نگهداری و تعمیرات سیستم

علائم الکتریکی و کنترل متروی تهران

- برنامه راهبردی جریان کالا (حمل و نقل و لجستیک)

برگزاری همایش و نمایشگاه های صنعت حمل و نقل ریلی:

تاکنون هجده همایش و یازده نمایشگاه بین المللی حمل و نقل ریلی با حضور روسای کمیسیون های عمران، اقتصادی و صنایع مجلس وزیر، معاونین و مشاوران عالی رییس جمهور، نمایندگان مجلس، سازمان اکو، سفرای خارجی و نمایندگان بازرگانی و کنسولی، سخنرانان بین المللی، مدیران ارشد و میانی سازمان ها، موسسات، نهادها و شرکت های عضو حقوقی و اعضای حقیقی، هیات علمی دانشگاه ها، پژوهشکده ها، مراکز تحقیقاتی و با حضور نماینده ویژه اتحادیه بین المللی راه آهن ها UIC، دبیرکل اتحادیه حمل و نقل عمومی UITP و حضور شرکت های داخلی و خارجی در نمایشگاه جانبی برگزار شده است.

برگزاری مسابقات علمی در طول ده سال گذشته

در طی سال حداقل یکبار مسابقه علمی جهت ایجاد فضای همکاری های علمی بین کارشناسان و محققان و دانشجویان انجام می گردد.

برگزاری نشست های عمومی و تخصصی و بازدیدها:

جهت آشنایی با فعالیت های حوزه حمل و نقل و ایجاد همکاری های علمی و فنی و مهندسی شرکت های داخلی و خارجی از جمله سوئیس ریل، هرکنشت آلمان، BTS آلمان و بازدید از شرکت لکومتیو مپنا، واگن سازی پارس، واگن سازی ایریکو، واگن سازی تهران، قطار شهری های کشور و ... در طی سالیان متمادی و با حضور اعضاء حقیقی و حقوقی انجمن صورت گرفته است.